

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Ha mort un dictador

DUMENGE, a dos quarts de tres de la tarda, dinàvem pacientment, en un restaurant de Madrid, el meu estimadíssim amic Carles Soldevila i jo. Parlàvem una mica de tot, quan se'n acostà un amic de tots dos i, amb un lleu somriure als llavis — un d'aquests somriures que es posen indiferents i febles — ens preguntà amb el mateix aire que si ens anés a dir quin era l'últim "timito" o l'acudit més nou: — "Sabéis qui ha muerto?". Deixà passar uns segons, i, comprenent que no atinariem, digué el nom de l'ex-dictador.

No hi hagué, en els rostres dels que escoltàvem, dels que anaven assabentant-se de la notícia pels volts de la nostra taula, cap gest de lamentació general, cap riallada grollera i vulgar. No hi hagué l'entusiasme de certa part de la burgesia quan la condemna d'En Rull o quan els assassinats sinistres de Francesc Layret i de Salvador Seguí;

La mort de l'ex-dictador no féu cap mena d'impressió a la gent. Els semblà el fet més natural del món. Potser una nota oficial més. A mi, en part, em recordà aquest rebement fred i superficial de la notícia de la mort d'un home que, fins fa poc, ho era tot en aquest país i que, si arriba a morir essent president del Consell de Ministres, se li hauria fet el primer enterrament de la península, una cosa semblant a la que França va fer amb el trasllat de les cendres de Napoleó als Invalids, aquell estat d'ànim en què Barcelona rebé la mort del policia Brabo Portillo. Potser diran els catòlics, i tots els que tenen ben arrelats certs sentiments cristians, que no és gaire piadosa aquesta posició; però cal afegir que aquesta posició, encara que no vulguin, és la corrent, i que, quan mori el Kaiser, per exemple, seran molts els catòlics francesos que ho celebraran, si no estentòriament, íntimament, i que quan mori el gran novel·lista espanyol Vicente Blasco Ibáñez, també foren molts els que s'alegraren de la seva mort i fins prohibiren als que l'estimàvem que poguéssim manifestar el nostre dol, deixant caure en les planes dels nostres diaris l'elogi que ens mereixia l'obra literària d'aquell gran repúblic.

Mentre ha estat Dictador, ha fet el que ha volgut. Ha tingut enemics lleials i amics interessats. Fan fàstic aquests Judes de tots els temps que cerquen la manera de dissimular la seva amistat o col·laboració amb el Dictador tot afirmant que la seva tasca prop de l'home era la del tècnic o la del funcionari, per a cobrir així una acceptació tàcita del que feia aquell, per a més tard servir-se'n i treure'n profit.

Mentre ha estat home, ha estat polític; i calia combatre el que ens perjudicava; ara que ja és tan sols història, l'hem de combatre perquè ha fet el mal més extraordinari que es pot fer a un país donat de mena al miracle, al "curanderisme" i al cabdillisme. S'ha lluitat per posar el país en un estat de política normal; que ho esperés tot de la política de cada dia, de la tasca burocràtica vulgar i quotidiana; dels tractaments mèdics llargs i meditats; dels organismes polítics existents que amb el seu frec a frec d'idees anaven cada dia fent progressar el

país, donant-li un esperit i una ànima col·lectiva; s'ha anat arrencant del país la preocupació històrica que totes les coses del món es poden resoldre senzillament en un obrir i tancar d'ulls, i que les pot resoldre un home; s'ha anat arrencant del país l'esperit del cabdillisme, per tal que fossin les mateixes democràcies les que regissin els propis destins; doncs, bé; ell desvetllà de nou en el país aquest estat confús del cabdillisme; ell ha cooperat a fer creure en el miracle, en el "curanderisme", en les gestes heroiques que poden omplir de glòria — d'una certa glòria escenogràfica i daurada i inútil —, però que minven el prestigi d'un poble que, davant dels altres, es converteix en un poble menor que no pot caminar sol, que encara necessita de paternalismes semblants i que té un grau de cultura tan inferior, que, més que poble que pot seure a la taula del Consell de la Societat de Nacions, sembla una d'aquestes colònies o tribus que matinegen a la civilització sota la força d'un Imperi occidental qualsevol.

Ha fet carreteres, palaus i moltes obres públiques, sí; tot això és molt cert; però, de tant dir-ho, fa l'efecte que s'oblida que ho ha fet amb els cabals dels contribuents; ha resolt el problema del Marroc, però la

gent s'oblida que la pau d'ara fou feta quan els rifenys atacaren França i aquesta nació tingué necessitat d'un pacte bilateral; però el mal moral del desconcert en la joventut que puja; del desordre en el braç armat de la Nació, la missió sagrada del qual és a la caserna, i no en aquelles lamentables delegacions governatives; de la disbauxa en la Hisenda espanyola, sense control de cap mena; del desafecte entre terres germanes subjectes a un mateix Estat; del ridícul amb les facècies, etc., tot això, no és pas ja tan perdonable.

Ha mort. Que reposi en pau allà on sigui; mes com a element que ha desviat el curs normal d'un país, que ha trossejat els nostres sentiments més cars i estimats, no tindrem més remei que combatre'l, per l'exemple que ha donat a la Història i a la joventut: que les armes no deuen cedir a la toga; i si no combatem l'home, pel respecte que la mort deu inspirar, combatrem l'obra que en resta, com combatrem el polític quan era cap de Govern.

Es comprèn que el plorin els seus amics, els seus adeptes més o menys autèntics, els que es beneficiaren del seu tracte; però nos-

No sé què passa que tots em pretenen

Un altre en perspectiva

Quan vegis les barbes del veí cremar, posa les teves a remullar.

Aquest número ha passat per la censura

L'alçament de l'Índia

La campanya de desobediència civil és la darrera carta que juga el franciscanisme tradicional bramànic contra Anglaterra.

Gandhi, el místic de la pau, fa un gran servei als interessos d'Albió.

A la Gran Bretanya li convindria pactar amb aquest apòstol, amb aquest Tolstoi indostànic, enemic de la violència.

Del crèdit i del prestigi del Mahatma a Orient depèn la sort de l'imperi britànic.

Si MacDonald no obre els ulls i no concedeix ara l'autonomia a l'Índia, la gran colònia asiàtica dels anglesos està perduda per a la mare pàtria.

El fracàs de Gandhi és la ruïna d'Anglaterra.

Empresonant el Mahatma, reprimint la campanya de desobediència no aconseguirà Londres res.

Al contrari, agreujarà considerablement el problema.

Donarà la raó als extremistes, a la joventut, que vol la lluita a mà armada, la independència total del país.

Aquestes forces novelles no les conté més que el respecte al Mahatma.

Estar bé amb aquest avui a l'Índia és estar bé amb Déu.

Passar per sobre d'ell és desencadenar les fúries a Orient i pertorbar insospitadament la pau del món.

Anglaterra, que és tan cauta, que té tanta mà esquerra política, veurà el que fa.

altres, la joventut, els catalans, els homes de llei, els republicans, els demòcrates, no podem sentir res davant d'aquestes despulls que passen. Respectem uns instants el dolor de la família; però després, un cop passat l'enterrament i tancada la fossa, tornarem a la nostra campanya de sempre. No hem pas d'oblidar que les llàgrimes als ulls de les dones catalanes no tingueren tampoc la virtut de commoure l'home que acaba de morir i que no tingui mai un gest de pietat per la Catalunya endolada.

FRANCESC MADRID

HA MORT EL GENERAL MIQUEL PRIMO DE RIVERA.
"LA LLIGA" ESTÀ DE DOL!

Obra constructiva

PASSADA la que podríem considerar prouja dels primers moments per la caiguda de la dictadura, comencen a asserenar-se els esperits i a considerar amb més equanimitat l'obra a realitzar per al futur.

Hem assenyalat mantes vegades — i ho repetim perquè ens sembla necessari repetir-ho — que les algarades (diem-ne algarades, per donar-los un nom) dels primers dies passarien sense major efecte, i que molts, quantitat enorme de ciutadans, creurien que allò era ja el principi de l'obra que realment caldria edificar.

El desencís que han experimentat no té consol. Ja no es podrà fer res de bo — diuen a qui volen escoltar-los —. S'ha deixat passar i esvaïr l'emoció del primer moment, i, ensem, s'ha deixat perdre l'ocasió d'estructurar un altre règim polític més en harmonia amb les necessitats del país i més d'acord amb les conveniències del dret i de la llibertat, tal com avui els pobles entenen el gaudiment d'aquestes dues necessitats socials.

Diguem que no compartim aquesta opinió. Ni la compartim ni ella reflecteix el veritable estat d'ànim de l'opinió pública espanyola.

Perquè una cosa és que cada un de nosaltres pensem això o allò i altra cosa vol dir que el pensament nostre coincideixi amb el pensament dels altres.

Pel que concerneix al suposat refredament de l'opinió pública, i més encara en allò que fa referència a la qüestió de règim, no solament no compartim la creença que hagi abandonat les aspiracions d'ahir, ans — com a observadors imparcials i sincers — creiem que no s'ha manifestat mai

Es una vergonya que existeixin els emboscats. Els emboscats, ja que no surten, cal anar-los a buscar allà on son i posar-los a la llum del dia. Cal fer saber quins han estat els funcionaris que, d'una manera desvergonyida, es posaren al costat de les autoritats dictatorials, renegant d'un passat polític i bescantant els passats col·legues.

Si els senyors Rocha, Massot, Maynés, caps de minories polítiques, no netegen aquella casa, i si els senyors Puig i Cadafalch i Valls i Taverner — caps de minoria també — no resolien aquest afer, l'administració municipal i provincial seguirà en les mans de funcionaris de la U. P. o de socis "honoraris" de l'esmentada entitat "política apolítica".

com ara. Si més no, tan clarament i expressiva.

Si altres proves no hi hagués, ací tenim el Manifest que "Acció Republicana" de Madrid ha adreçat a l'opinió. I no és això sol. Tots els lectors nostres hauran llegit, segurament, el Manifest que, coincidint amb el d'"Acció Republicana", ha donat a la llum el Partit Radical Socialista, que té per cabdill l'inquiet ex-diputat per Tortosa Marcellí Domingo.

L'un Manifest i l'altre — professió de fe republicana, ensem, que anunci d'activitats que fins ara no podien practicar-se en cap sector polític d'oposició — demostren la feblesa i la poca importància d'aquestes afirmacions que volen suposar que ja no podem fer res de bo, per tal com ens havem deixat perdre l'ocasió oportuna.

Però encara queda la torna. A l'activitat i lloables propòsits que han demostrat aquests sectors d'opinió madrilenys, hi hem d'afegir les activitats i els propòsits que

Democràcia i demografia

EN qüestions demogràfiques no tenen les mateixes idees l'imperialisme i la democràcia.

La democràcia està per la qualitat, l'imperialisme per la quantitat.

La pàtria necessita soldats, diuen els patriotes que no tenen o mantenen fills, o que amb 2.000 pessetes els redimeixen del servei de les armes o d'anar al Marroc a arriscar la pell.

Per als guerrers moderns la carn de canó no és més que material humà.

Ja Napoleó deia que els estralls d'una batalla els arranjava una nit d'amor a París.

Que els homes es fan com els bunyols, només amb un cop d'anca, ho deu creure també Mussolini, que recorda tot sovint als italians el "Crescite et multiplicamini" bíblic, i que no s'amaga de dir que per a 1940 li cal un exèrcit de 4.000.000 de camises brutes.

No tindrà Itàlia, d'ací deu anys, els seixanta milions d'habitants amb què somnia el seu "Duce" per a enviar o envair a França o a Iugoslàvia.

Amb la llengua no es fan els fills, i si la península ja és estreta per a la població que té i ha d'enviar a menjar a Amèrica la tercera part dels seus indígenes, no es veu d'on treurà el cap dels camises negres les legions que ha de posar en ordre de batalla.

L'Estat, és clar, vol súbdits; l'Església fidels, la política electors, la indústria braços, el comerç clientela, l'exèrcit reclutes, la Hisenda contribuents.

Aquesta demanadissa folla no resisteix, però, l'examen de la raó.

¿No dominen a Orient 30.000 anglesos a 200.000.000 d'indostànics? No sabem, doncs, per a què serveix aquesta munió d'indis i de xinesos aterroritzats per unes dotzenes de policies.

El número no és res. El que val és l'"èlite", la selecció.

Catalans: sigueu dignes de la vostra hora! Demaneu l'amnistia!

tenen lloc a Barcelona. També ací els homes treballen coratjosament per coordinar les forces i les intel·ligències esguerrades sota un denominador comú. Vulgui's o no, calia i cal arribar-hi, i és evident que s'està ben prop d'aconseguir-ho.

Una gran embranzida en aquesta carrera han estat les declaracions de diversos elements d'esquerra que han fet públic el seu pensament. A més a més, aviat — si no ha aparegut quan aquestes ratlles vegin la llum del carrer — veurà i podrà llegir el públic una Declaració que, sotassignada per individus de diversa significació social en el camp de les idees, marcarà amb pedra blanca una data de gran transcendència per a l'esdevenidor del nostre país. Si poguéssim fer-ho, avançaríem aquí mateix alguna cosa de les que aquesta Declaració ha de contenir. Però volem deixar als propulsors de l'obra el setial que en aquest cas els correspon.

Allò important i que tenim interès a destacar no és que aquesta Declaració enlogui més o menys virtualitat, no; això, bo i essent de força valor, no és la cosa ni el punt cabdal a destacar en aquest moment que escrivim. Allò que ens interessa remarcar és demostrar amb fets — que és la millor manera de demostrar les coses — que a les algarades dels primers dies succeeix un esperit constructiu i pràctic, prometedor de les més altes realitzacions per al futur. A la flamarada fugaç del moment passional ha seguit el caliu amorós que escalfa i cou alhora. A la demagògia de multituds que no saben del cert què volen, ha succeït el caminar segur, lent, però ferm, de nuclis ideològics i d'actuació definida, d'activitat eficaç.

¿Qui negarà, doncs, que això no sigui més sòlid i més positiu que allò altre?

ANGEL PESTAÑA

Aquesta gent rànica de la noblesa tenen unes bromes! No se'ls acut parlar de "los cuatro descastados", de "esos miserables pordioseros", etcètera... Però, que no se'n recorden que fa dotze anys justos que Indaleci Prieto els va haver d'advertir que els xofers havien col·laborat al manteniment de la classe?

Compreu el llibre de més actualitat

FRANCESC MADRID

Els Exiliats de la Dictadura

Preu: 4 ptes.

Quatre batallades

LA mort del general Primo de Rivera tindrà el gran valor de l'exemple. Demostrarà a tothom com són efímeres les glòries bastides amb la força i com són enganyadores les adulacions de la gent servil. Per aquesta vegada, reconeixem l'exactitud d'un concepte de Cambó en el seu llibre "El silenci de Catalunya": Amordassant la Premsa, voltat de domèstics, el general veia, en el fet que ningú no el contradiguí, una manifestació d'adhesió a la seva obra dictatorial. Monològic, sense admetre cap discussió, arribà a creure's que tenia raó.

En un parell de setmanes d'exili es va desfer, com el sucre a l'aigua, tota la seva obra titànica de set anys. Es quedà sense salut, sense poder, sense glòria, sense tranquil·litat i sense adeptes. Pilsudski i Mussolini ho hauran de tenir en compte en l'esdevenidor. L'autoritat atorgada lliurement pel poble, com una floració de la democràcia autèntica, no porta les tràgiques conseqüències d'una dictadura.

L'embòlia que ha occit Primo de Rivera devia ésser produïda per la fe dels desenganyats... Vida alegre i mort obscura, heu-vos ací l'epitafi a posar damunt la tomba de tots els dictadors que encara tenen la sort de morir de mort natural.

AMNISTIA

Segueix, cada vegada més puixant, la campanya que el nostre poble sosté a favor de l'amnistia per als nostres empresonats i per als nostres exiliats. No hem de deixar apagar el caliu que abranda en aquests moments l'opinió pública de Catalunya. Quina frase! "L'opinió pública de Catalunya". Feia temps que no la pronunciàvem. Males llengües deien que no existia, que s'havia fos, que dormia. No la veieu, ara, com es deixoneix i com es redreça amb tota la dignitat i tot l'entusiasme, demanant justícia i llibertat?

ELS INTEL·LECTUALS CASTELLANS

Diumenge arribaran una colla selecta d'intel·lectuals castellans, als quals la intel·lectualitat catalana dedicarà un àpat d'homenatge per la seva digníssima actuació durant l'època dictatorial i per llur afecció envers les coses de Catalunya.

Convé que s'emportin de casa nostra un bon record, que vegin en nosaltres uns amants de la llibertat, que s'adonin de la fe que arbora el nostre poble, en aquests moments que de tots els llavis i de tots els cors surt la paraula "amnistia".

I convé que ens ajudin amb llurs plomes prestigioses i liberals, des de la Premsa madrilenya, en aquesta campanya tan plena d'emoció i d'humanitat.

LA NORMALITAT

Ha estat multada "La Publicitat".
Ha estat multada "La Nau".
I "La Rambla".
I "Mirador"...

Ha estat suspesa la conferència de Tal...
Ha estat suspesa la conferència de Qual...
No ha estat autoritzada la celebració de l'acte que es preparava amb motiu d'homenatjar... etc., etc.

Hem de reconèixer que caminem vers la normalitat. No gaire de pressa, per evitar una mala caiguda; però, des de Madrid, diuen que hi caminem.

Pòtser sí.

DOMÈNEC DE BELLMUNT

LA CAMPANA DE GRÀCIA s'inclina respectuosament davant de la figura del senyor Maluquer i Viladot, el president de la Diputació Provincial de Barcelona, que, als seus anys i amb un passat monàrquic ben remarcable, ha sabut ésser, en aquesta hora, un català digne de la consideració i la devoció de tothom.

El senyor Maluquer és un home de cor i un gran ciutadà.

El que s'ha liquidat del Senat espanyol...

EN els sis anys de Dictadura s'han liquidat unes quantes places del vell Senat espanyol. Tota la noblesa, tota la gent de diners i monàrquics consagrats, anaven a engrossir les files de la fossilitat cerebral espanyola. És allà on En Duran i Ventosa va fer aquell discurs tan divertit advertint-los del perill que corrien si tancaven els ulls a la realitat o si amagaven el cap sota l'ala davant del perill, i el Senat en ple s'aixecà dient:

—; Nos ha llamado avestruces! ; Nos ha llamado avestruces!

Doncs, bé; en els sis anys, quatre mesos i tretze dies de Dictadura, han mort 61 senadors vitalicis. De dret propi, ho eren els senyors següents:

Marquès de la Torrecilla, ídem de Sentmenat, comte de Torrejón, comte de Balmaseda, cardenal Benloch, don Josep Ciudad Auriols, comte de Revillagigedo, marquès de Peñaflor, duc de Cervera, duc de Tovar, marquès de Viana, comte de Torroella de Montgrí, don Senén Canido, cardenal Reig i don Rafael Andrade; i de nomenament governamental ho eren: el marquès de Castell-Rodrigo, don Lluís Sánchez-Arjona, comte de Malladas, don Faustino Rodríguez Sampedro, comte del Valle de Pendueles, comte de Santamaría de Paredes, don Joan Navarrotreverter, don Rafael Reig, don Josep Collazo, don Angel Aznar, duc de Bivona, marquès de Pilares, don Joan Antoni Cavestany, duc de Lecera, marquès del Rincón de San Indefonso, don Pau Martínez Pardo, don Manuel Beyanas, don Xavier Gil Becerril, don Josep Marina Vega, don Lluís Olaya, don Antoni Tovar, don Lambert Martínez Asenjo, don Manuel M. Albarrán, marquès de Tosos, comte de San Lluís, don Angel Urzáiz, don Eduard Gullón, don Angel Fernández Caro, don Miquel Díaz Alvarez, baró de la Torre, comte de Albay, don Nicolau Luca de Tena, don Andreu Gutiérrez de la Vega, don Josep Rodríguez Carracido, comte de López-Muñoz, don Martí Zabala, don Didac Arias de Miranda, don Frederic Ochando, marquès de Ivanrey, don Torcuat Luca de Tena, don Jeroni del Moral i don Lluís Polo de Bernabé.

Dona: demana l'amnistia!
Home: demana l'amnistia!
Estudiant: demana l'amnistia!
Obrer: demana l'amnistia!

Com s'exercia la censura

L'ESCRIPTOR socialista Julià Zugazogitia ha publicat, en un diari, l'ofici que reproduïm, en el qual la censura del passat li imposava una sanció:

"Habiendo acordado el Gobierno de Su Majestad la imposición de una multa de doscientas cincuenta pesetas a don Julián Zugazogitia por un artículo censurado y no publicado en *El Socialista*, pero cuya desafortunada redacción ha determinado la sanción impuesta..."

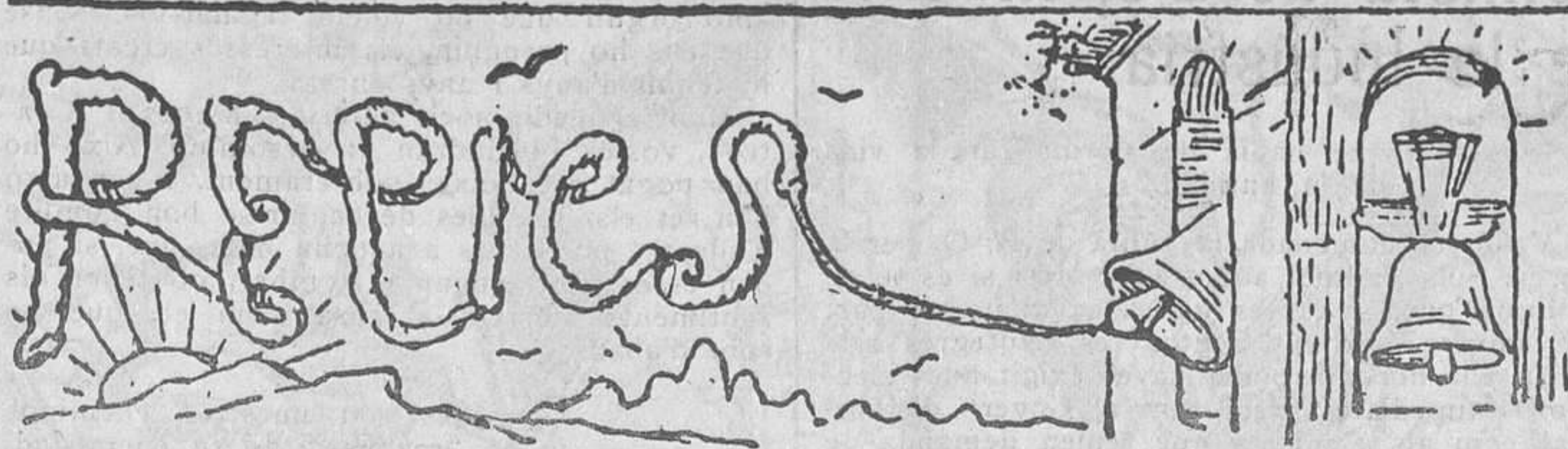
Es a dir que, a més a més de no publicar l'article, et clavaven una multa!

L'amnistia política i social és el primer que cal que resolgui el govern, si vol que compreguem que ha vingut a pacificar els esperits i a portar una mica de justícia a cada llar.

Donatius per a la vídua i fills de Martí Vilanova

HEM rebut de Barbarà, amb destí a la subscripció pro vídua i fills de Martí Vilanova, del senyor Josep Rull, 5 ptes.; del Sr. Josep Vallvé, 1 pta.; de Ramon Abella, 1 pta.; de Modest Fabregat, 1 pta.; de Pau Grau, 1 pta.; de Gabriel Bello, 1 pta.; de Victorià Tous, 1 pta. Es a dir, 12 pessetes en total. No obstant, com nosaltres no tenim oberta subscripció, ens permetem traslladar aquesta suma a "La Nau" perquè l'afegeixi a la llista dels donatius recollits en l'esmentat diari.

No cal dir com de totes maneres regreciem la seva aportació a aquests bons catalans de Barbarà.

UNA ALTRA A PUNT DE CAURE

La "Gazeta de Voss" recull el rumor que la dictadura instituïda, fa un any, a Belgrad, pel rei Alexandre, acabarà el proper dia 1 d'abril.

Ja no cal dir-ho: ens en alegrem. I preguntem: i la dictadura odiosa de Mussolini, quan caurà?

SUPRESSIONS

Han estat suprimits els delegats governatius.

Ho celebrem. Entre les institucions fantàstiques de la Dictadura—inútils, si no perniciosos—, són moltes les que caldrà suprimir.

Algunes són de tanta eficàcia, que la gent ni es recorda de demanar-ne la supressió.

Això passa, per exemple, amb allò dels comitès d'educació física ciutadana pre-militar".

Tot són sous i viàtics i no fer res. Què esperem, doncs?

CLARA ELOQUÈNCIA DE LES XIFRES

L'exèrcit espanyol té 25.000 oficials. Els Estats Units en tenen 12.000. (Del discurs de Fernando de los Ríos.)

PENSAMENTS

"Les mateixes lleis—va escriure J. J. Rousseau—no poden servir per a províncies diverses, que tenen costums diferents, que viuen en oposats climes, que són estranyes a una imposada fórmula governamental."

"No res tan perillós—deia el mateix autor—com la influència dels interessos privats en els afers públics."

EL DELATEU DELS CLERGUES

Cinc tocs d'alerta del "Quadern d'apunts" de "La Nau" relatius a la part de clerecia que, fent causa comú amb el dictador, aplaudiren els decrets contra la llengua catalana, foren dignes d'ésser llegits.

Aquestes sotanes negres—que aprovaven els decrets de persecució mereixen que els sien demanades responsabilitats morals.

Els altres clergues, els que s'han conservat rectes davant de tots i per tot, porten la sotana immaculada. Ells han d'iniciar el "Delateu!"

LA PÀGINA MÉS NEGRA DE LA DICTADURA

Heu llegit la carta del comandant de carabiners Joan Cueto dirigida a Gabriel Maura?

COM MORALITZAVEN ELS HOMES DE LA DICTADURA

En el pla d'obres públiques de 23 de maig de 1925 figurava la partida titulada "Enlace del ferrocarril de Ceuta a Tetuán con el de Tànger-Fez", per vint-i-quatre milions de pessetes.

S'han gastat les pessetes i no s'ha fet el ferrocarril.

Es un cas més de "moralitat".

TEXTOS

Una pregunta a l'amic Rovira i Virgili: Com està la "Història de Catalunya"? No ho diem per res, no. Només perquè convé que s'acabi d'escriure; car aviat se n'haurà de començar una de nova.

LLEIS PREVISORES

En el curs de nou anys de règim sec, els casos de mort per alcoholisme s'han sextuplicat als Estats Units.

Feliç resultat, ai las!, de les sàvies i eternes mesures governamentals!

PENSAMENT

"Cal distingir—escriu Voltaire al "Diccionari Filosòfic"—la tirania d'un sol de la tirania de molts. Aquesta tirania de molts, seria la

tirania d'un cos que envais els drets dels altres cossos, i que exercís el despotisme sota la protecció d'unes lleis corrompudes per ell."

FALTEN MOLTES ESCOLES

"El Socialista", de Madrid, diu: "A Madrid hi ha 60.000 criatures sense poder anar a l'escola."

Tants diners que s'han escolat!...

SOBREN LES FITXES...

Cal inutilitzar totes les fitxes de la policia fetes durant la dictadura.

UN OBLIT DEL DICTADOR

Gabriel Maura ha dit que ésser republicà era un delictes de lesa pàtria.

Vet aquí el que no se li va ocórrer al directori: declarar-ho delictes i incloure-ho en la llei de Jurisdiccions.

COMPANYONATGES QUE MATEN

¿I és amb aquest senyor que volia formar govern el "líder" regionalista?

Maura, no! Senyor Cambó, Maura, no! No ens comprometem més. Pensi que ja en tenim prou amb el "pastel" de Puig i Cadafalch.

Exhibicions de vanitat

ENTRE les diverses imposicions de la Dictadura, hi ha la retolació vanitosa de carrers amb el nom dels homes que formaven govern o d'altres lligats estretament amb la seva política. Hi ha també, obligatori, com és natural: "C"

Els Ajuntaments primoriveristes s'apressaren a complir les ordres; i, començant a les capitals i acabant als més humils llogarets, arreu hi ha mostres de la imposició dictatorial.

Avui, com que els pobles no simpatitzen amb aquella nomenclatura, la trencadissa de plaques és general.

Carrers de noms populars, tradicionals, han estat canviats per altres noms que només oficialment hi són coneguts; entre el poble, el nom antic és el que preval.

Dels carrers de vell prestigi, retolats de nou, cal que els Ajuntaments d'elecció popular en treguin les làpides per evitar que la indignació dels pobles en faci blanc de les seves ives. Si hi ha un poble que hi estigui conforme—que no ho creiem—, que la conservin per anys i panys, que a nosaltres ja ens hi està bé. Llevat d'aqueixes, les altres cal treure-les totes, així evitant que caiguin a cops de martell.

Perpetuar en làpides la memòria de fets i homes que, si més no, mereixen oblit, és una errada que cal corregir.

Els Ajuntaments, fent ús del seu dret, poden i deuen treure aqueixos marbres, fills de la vanitat, evitant que per la violència caiguin destrossats.

Es hora de tornar les coses al seu lloc i donar als carrers el seu nom popular.

J. CORNUDELLA

El míting pro Amnistia de Belles Arts

El governador civil de la província no ha accedit a la petició que se li havia fet per tal de poder celebrar, demà, diumenge, al Palau de Belles Arts del Saló de Sant Joan, un míting pro Amnistia. El senyor Despujol basa la seva negativa damunt del propòsit del Govern de no autoritzar, per ara, manifestacions polítiques de cap mena.

El manifest de les dones catalanes

UNA ACCIÓ EMOCIONANT

LES ceguetes concurrents a la Biblioteca del Patronat de Catalunya per a l'educació i millorament social del cec han tramès una sentida adhesió al manifest de les dones catalanes demanat l'amplificació de l'amnistia, escrita en paper especial i amb tipus de relleu.

LES DONES DE VALLIRANA

Del poble de Vallirana han estat retornats en blanc els plects del Manifest pro ampliació de l'amnistia.

Què ha passat a Vallirana? Es que en aquest poble no hi ha dones? Es que, si n'hi ha, no tenen cap sentiment de dignitat i pietat? Es que no tenen cor? Es que no pensen en els que sofreixen a la presó o a l'exili?

O, tal vegada, han estat coaccionades, les dones de Vallirana?

Cal aclarir aquesta situació. Cal que les dones de Vallirana expliquin d'una manera clara la seva actitud.

HAN ESTAT SUSPESES DUES CONFERÈNCIES DE CARACTER HISTÒRIC QUE HAVIA DE DONAR EL NOSTRE COMPANYY LLUÍS CAPDEVILA.

"La Campana de Gràcia" escriu a la premsa catalana de Barcelona

I contesten, per ara, "La Veu de Catalunya" i "La Publicitat", en termes d'unanimitat idèntica, "que, des del primer dia havent demanat l'ampliació de l'amnistia, accepten, incondicionalment, la crida de LA CAMPANA DE GRÀCIA per a contribuir a la pacificació dels esperits."

A CASA NOSTRA TAMBÉ CAL FER UNA DEPURACIÓ, UNA REVISIÓ DE VALORS. SÓN MOLTS ELS QUE HAN PACTAT AMB LA DICTADURA, I ARA RENEGUEN DE LA DICTADURA.

Petits comentaris

ALGUNS alcaldes s'havien ensenyorit tant amb la vara i estaven tan segurs en el seu lloc, que creien que llur càrrec era vitalici; però, és allò, qui a ferro mata...; tal com pujaren, han caigut. Un cop de ploma els enlairà, i amb el mateix procediment han estat destituïts.

N'hi havia que s'havien fet targes posant: "Fulano de Tal — Alcalde".

Del càrrec s'havien fet una professió, i segurament que no els anava del tot malament, però s'ha acabat.

"...ayer maravilla fui,
y hoy ni sombra mía soy."

Sánchez Guerra ha donat l'esperada conferència...

El que ha dit ha satisfet alguns, i ha defraudat la majoria. El poble esperava alguna cosa més. El polític conservador s'ha perdut l'ocasió d'enlairar-se fins al cim.

Ara que comencen a obrir-se les portes de moltes societats clausurades, voluntàriament, millor dit, per manca d'assistència es tanquen els locals de la U. P. La desfilada de socis ha estat general, que plegar veles és el més prudent.

Els addictes es donen vergonya d'haver-hi pertangut, i tot són actes de contrició.

Sort que la desbandada s'ha escaigut en dies de Carnaval, que portar careta és molt corrent; altrament, s'haurien vist en un ferm compromís. Que tinguin present, però, que hem entrat en quaresma.

PONCELL

AMB MOTIU DE LA MORT DE PRIMO DE RIVERA, ACOMPANYEM EN EL SENTIMENT ELS SENYORS DE LA "LLIGA".

L'afer del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria

Primer com a dependent, més tard com a soci encara de l'entitat que per vergonya nostra diu representar-nos, crec un deure dedicar, amb l'extensió que mereix, una resposta a l'article que titulat "En legítima defensa", publica "Vida social", portant-vos dels Sindicats lliures que governen el "Centro de Dependientes".

No és tan sols l'honor propi de sentir-me ferit pels insults que la Junta actual dedica a tots els que fa anys en formem part; no vull tampoc sortir en defensa dels qui el regiren anteriorment; parlo per compte propi; creient interpretar, però, el sentir de tots els socis antics. Parlo com a soci, no com a directiu, ja que no havia format mai part de la Junta de cap de les seves seccions.

"Cómo, cuándo y por qué fué clausurado el "Centro".

Els firmants—tota la Junta—de l'article a què em refereixo, sembla que vulguin descobrir-nos altra vegada Amèrica. Ens revelen que el "Centro", el mes de setembre de 1923, a conseqüència de les campanyes que en sentit francament separatista havia emprès, va ésser clausurat.

Deixant apart el qualificatiu de "separatista", ens creiem en el dret de recordar als actuals dirigents que, fent honor al caràcter autonomista del "Centro", autonomistes devien ésser tots els seus actes. És la pura veritat que en el nostre casal—nostre en tot i per tot—s'hi respirava un ambient francament catalaníssim, que mai no havia produït una sola protesta. Tots ens sentíem identificats amb les normes seguides fins a les hores.

I diem ara: Totes les entitats clausurades a l'adveniment del directori, eren separatistes? Prou bé sabem, i els senyors Sales i companyia també, que varen ésser tancades per la força aquelles entitats que podien entorpir el triomf de la dictadura.

En quant a què els càrrecs de directius anteriors a l'any 1923 eren els cànecs del "Centro", no podem considerar-los igualment als actuals, que foren posats governativament i segueixen—salvant petites combinacions de gabinet—essent els mateixos. Abans—diuen—teníem una presidència caciquista i perpètua. Ara—diem—gràcies a votacions nombroses i que no s'ignora com són fetes, tenim president, també, a perpetuïtat.

Resultat del canvi? Zero!

"Los que hoy mienten que fueron despojados de sus cargos por una R. O., no podían ya legalmente desempeñarlos cuando se levantó la clausura en 1926."

És del tot ridícula la manera en què s'explica per la Junta actual aquest assumpte. Com volíeu que fos canviada la Junta de 1923, si va ésser clausurat el "Centro" i no podia fer vida normal? És més; quan la reobertura de part de les seccions del "Centro", la situació de la entitat no fou tampoc planera, i, si la Junta antiga continuava regint el "Centro", senyal era que els socis li tenien atorgada tota la confiança i esperàvem moment oportú per a reintegrar-nos a la vida societària.

"Por qué hubo de ser nombrado por R. O. el Consejo Directivo

que había de normalizar la vida de la entidad."

Va ésser nomenada la Junta de R. O. per la força. Sols s'admet aquesta hipòtesi si es té en compte que, si tantes ganes existien, per part del govern, que el "Centro" es reintegrés a la seva vida normal, podria haver existit unes eleccions immediates. Però tant al Govern dictatorial com als elements que tenien demanda de reobertura, els interessava posar el "Centro" en mans de persones de la "seva" confiança i no en les dels qui, a completa satisfacció dels socis conscients, l'havien regit des de la seva fundació.

Es retreu l'assemblea general de maig de 1927, i es parla d'una covarda agressió per part d'elements estranys. Si l'ésser soci antic del "Centro" era comptat-se entre elements estranys, hi restem conformes.

Sabem de qui no se li va permetre l'entrada, per exhibir un carnet de soci la numeració del qual era bastant baixa.

"Vuelve a funcionar normalmente el "Centro".

A què diran aquests senyors funcionar normalment una cosa? No és possible que una entitat que abans era catalana, que catalanes eren totes les seves coses—saló de lectura, cartells, taula d'avisos, etc.—es digui normalitzada si no se li torna el seu primer estat. En el "Centro" s'ha exclòs tot el català; la seva directiva s'ha befat de les coses més preuades que hi teníem; s'ha obligat els socis a ésser sindicalistes "lliures" per la força, i s'ha maltractat a qui no ha pensat com pensen ells.

Aquest funcionament normal del "Centro" el detestem. Som liberals, i no podem subjectar-nos a normes imposades per la força.

"¿Con qué derecho ha de ser repuesto en un cargo quien lo detentaba ilegalmente?"

Amb el mateix dret que l'actual Junta no és desitjada per la Societat, podríem demanar la restitució de la darrera Junta legal al seu lloc. Però no volem ésser tan exigents. Volem tan sols que sigui destituïda la junta d'ara i se'n permeti fer unes eleccions veritat, deixant-nos revisar primer les llistes oficials de socis. El "Centro" és com un camp de futbol que, certs dies, s'omple de "socis" que no hi han estat mai.

Si, senyors; se'ls vol treure d'una entitat que no és a casa seva, malgrat ens diguin que tots fa més de deu anys que en són socis. Si els rebaixem una mica aquest temps i tenim en compte que el govern dictatorial va durar-ne prop de set, quant temps feia que eren socis del "Centro" vostès, quan varen apropiarse'n per obra i gràcia del ministre de Governació del dictador?

"¿Acaso los que siguen siendo socios de entre aquellos "despojados" no han acatado y colaboran con los actuales dirigentes?"

Si aquells dirigents que volem altra vegada no són socis, és perquè vostès varen treure'ls grollerament, perquè així li convenia a la nova Junta. Si els altres socis que hem fet el buit a

totes les juntes governatives demostrem haver col·laborat amb vostès, és tan sols per poder dir amb orgull que no volem regalar-los, sense que ens ho prenguin, els interessos creats que hi tenim d'anys i anys enrrera.

Mentre quedin socis anteriors a 1923 al "Centro", vostès hi tindran un pesombre. Això ho han pogut reconèixer sobrerament, i per això han fet els possibles de captar-se bon nombre d'adeptes posteriors a aquella data, que, si poden ésser legítims quant al nombre, no tenen els sentiments aferrats al casal com els que ho som d'abans.

"¿Quiénes son nuestros enemigos y las "razones" de su enemistad? ¡Hablemos claro de una vez!"

Passem per alt que les anteriors juntes varen repartir pistoles en el propi "Centro" i no precisament per a defensar l'ordre ni els interessos d'Espanya. Contestant aquest paràgraf, arribaríem un xic massa enllà, i no volem indisposar-nos amb cap organització sindical. Sols ens permetrem preguntar als actuals dirigents: Si usàveu una arma per a la vostra defensa personal, us seria grat que us confonguessin amb un assassí?

I us direm clarament qui són els vostres enemics, ja que vosaltres ho confoneu. No són els comptes administratius el que ens separa. Són les idees i haver-vos apropiat el que és nostre. Els vostres enemics són tots els socis del "Centro"; els que com a catalans volem un casal per a la dependència i no per a altra gent. Els qui estimem les coses nostres i no les de les organitzacions sindicals "lliures"; els que volem llibertat en direcció i administració, i no podem suportar el pes d'una Junta de R. O. Enemics? TOTS! De la mateixa manera que el dictador creia tenir al seu costat tota la Nació, vosaltres creieu tenir-hi els socis, i, entre vosaltres mateixos—com en la U. P.—us traïu.

"Nosotros, acusamos."

Nosaltres també. Una minoria que, sota el pretext d'estimar Catalunya, semblava l'odi a Espanya—diu—. Una majoria que cuidava sols de la dependència catalana i no ens interessava la d'enlloc més, perquè ja comptava cadascú amb organitzacions similars. Una majoria que podia haver concertat operacions poc falagueres, però que n'hauria donat comptes oportunament. Ara, sou uns quants que ens embafeu amb números i números, i no sabem fixament com estem.

Recordeu el cas, recent, de la Hisenda Nacional. El mateix ministre donava xifres i xifres que declaraven un superàvit, que ara s'ha comprovat que era inexacte!

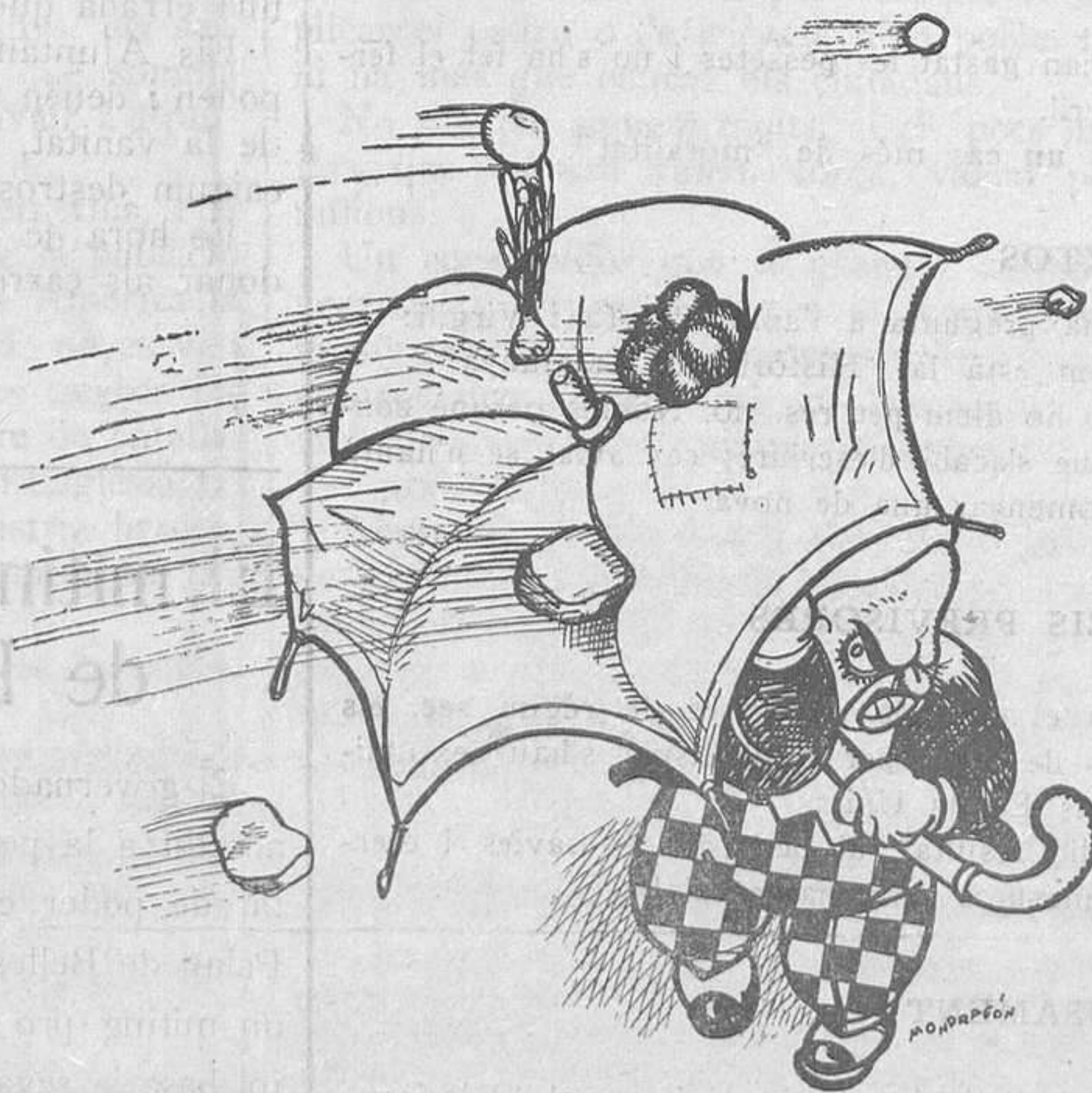
"Datos, datos... y bien terminantes!"

També nosaltres ho diem. Quan el nostre Casal tornarà a ésser el "Centro Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria"; quan una nova Junta pugui fiscalitzar els actes dels que han estat els dictadors de la nostra entitat, podrem veure si aquesta manera de gallejar era veritat. Mentre no permeteu que ningú es fiqui en les vostres coses, seguirem dubtant...

I, quant als ingressos que obteniu per part dels rellogats, tots pertanyents als Sindicats lliures, permeteu-nos fer-vos avinent aquell refrany: "Val més menjar poc i pair bé".

"A los cobardes que nos injurian y a los que de buena fe nos combaten por ignorancia."

Dieu que mentre vosaltres esteu en el "Centro" (sembla que veieu ja la fi?) no s'hi tornarà a fer política. De quina política parlem? De la vostra o de la nostra? El "Centro" feia política autonomista; vosaltres la feu centralista. Heu venut l'ideari del casal per uns càrrecs de R. O. Heu girat de dalt a baix tot el règim interior, per a imposar-hi el de la força. Heu tingut com a amo i senyor un home que ha clavat sempre les seves urpes a las manifestacions catalanes; l'heu homenatjat, dintre de la nostra casa ens heu insultat i bescantat, i heu ferit els sentiments que cadascú portem a l'ànima, aquella ànima que el nostre poeta preclar digué era nostra, ben nostra...

—Ja et dic jo, que més m'hauria valgut quedar-me a caseta!..

Prou, senyors dirigents del "Centro de Dependientes". Si conveniències particulars us obliguen a seguir en els vostres llocs, resteu-hi fins que us plagui o us en treguin.

Nosaltres ens hem defensat, potser també irrespectuosament (com feu vosaltres) de les grolleres paraules que heu escrit. Sapiguen, però, que no són els socis del "Centro" qui us han parlat així. Ha estat un soci, un sol soci que té tant dret com vosaltres en defensar la societat d'on forma part fa dotze anys. Un soci que, si fos d'una Junta tan criticada com la vostra, ja hauria deixat el càrrec. Un soci, per fi, que si no signa aquesta defensa, és perquè no us penseu que vol cobrir-se de glòria davant dels altres que, ben segur, pensen com ell.

VILASSAR DE MAR

Ja tenim l'Ajuntament de la dictadura fora! Aquestes paraules ressonen en les orelles dels que vivim en els pobles com un tritlleig de glòria. Vilassar, la vila riallera, ha vist, durant aquesta trista etapa de "renovació nacional", quatre alcaldes i infinitat de regidors nous de trinca, tots ells canviats a conseqüència dels treballs metropolitans que les enveges i odis entre ells motivaven i que acabà amb una sessió de boxa en el darrer ple de l'Ajuntament, entre l'Alcalde i el primer tinent d'Alcalde.

Fer balanç dels greuges soferts, del que aquesta gent ha fet i desfet fóra cosa llarga; remarcarem solament que, omplint de deute l'Erari Municipal, enderrocaren una colla de cases per unes reformes inútils, mentre deixaven els carrers intransitables, alguns sense clavegueres. Intentaren, enlletgir, sols per punt, el més típic i bell, com fou la descabellada idea de convertir en peixateria la plaça on se celebren les festes tradicionals, el famós capritxo de bastir un edifici de la sucursal del P. U. P. al bell mig del Passeig de la Reina; coses que no conseguiren per l'oposició de tot el poble; i, per fi, s'han acomiadat amb l'iniqua arrencada d'uns centenars de formosos plàtans a l'Avinguda Montevideo, pel sol fet que les seves arrels perjudicaven les lligams de les propietats de l'Alcalde.

Però tot sigui en bé, si ell té la virtut, de posar en peu de guerra els elements d'esquerra, per tal de no permetre mai més que caciquismes de cap mena conculquin l'ànima liberal d'aquesta vila.

Als nostres corresponsals

CAL QUE US ADVERTIM UNA COSA BEN IMPORTANT. MANTES VEGADES HAUREU LLEGIT EN LA SECCIÓ DE "CORRESPONDENCIA" DE "LA CAMPANA DE GRACIA", QUE US ACCEPTEM ELS ARTICLES QUE TENIU A BE ENVIAR-NOS, I QUE ES PUBLICARAN.

I DESPRÉS, NO ELS VEIEU PUBLICATS, NO ARRIBEN A PUBLICAR-SE.

PENSEU QUE AIXÒ ES DEGUT A CAUSES ALIENES A LA NOSTRA VOLUNTAT.

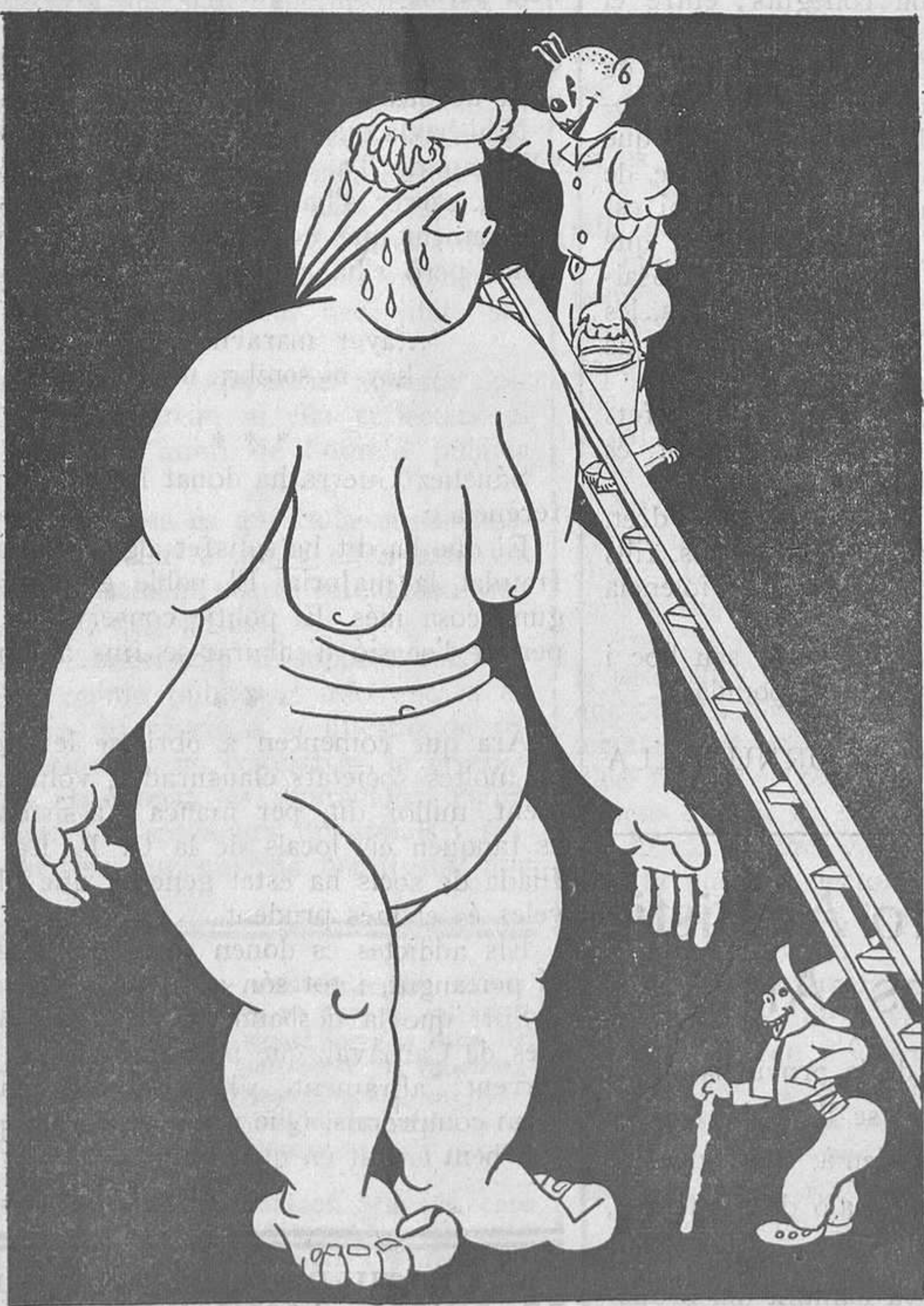

E. D.—No, home. A males, amb nosaltres, també perdria. Vingui a trobar-nos quan vulgui, que estem disposats a girar-li la cara al revés.

C.—Anirà... al cove.
D. L.—Això ja és més enraonat.
C. L.—No, senyor. Vostè s'ha equivocat de casa. Això al Ruc... abado.

E. R.—Anirà.
D. C. (Reus).—No anirà ni amb rodes.
Enric Soler i Mas (Sant Vicens de Castell).—Vostè volia que publicàssim la seva carta? Si fos una cosa d'interès pels lectors i estés escrita gramaticalment, per què no? Respecte a aquesta segona que ens envia, ens mereix la mateixa resposta que la primera. I li contestem perquè no som covards, com vostè suposa. Estem disposats a no contestar-li més. Quan vulgui, vingui vostè mateix, i aquest senyor, amb molta més correcció de la que vostè té, procurarà convèncer-lo.

Imp. LA CAMPANA, Om, 8, Barcelona

—Ja tens feina, si la vols deixar neta!